

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Cenner Tibor ügyvéd (...) által képviselt felperes neve(.....) felperesnek, a Sár és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Tóth K. József ügyvéd) által képviselt M Zrt. (...) alperes ellen licenccdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. november 30. napján kelt, 3.P...../2008/29. számú ítélete ellen a felperes 30. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az elsőfokú perköltség összegét 2 032 000 (Kétmillió-harminckétezer) forintra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 203 200 (Kétszázháromezer-kétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 1 600 000 (Egymillió-hatszázézer) forint fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 900 000 forint kereseti illeték, valamint az alperes részére 3 850 000 forint perköltség megfizetésére.

A tényállásban megállapította, hogy a felperes a jogosultja az19-i elsőbbségűlajstromszám alatt oltalmat nyert „Kapcsolási elrendezés távbeszélő vonal központhoz való illesztésére” című szabadalomnak. Ismertette a szabadalom igénypontját, valamint az alkalmazási területét azzal, hogy az elrendezés előnyösen használható bármely egyenáramú jelzőmód célszerű átvitelére, különösen járőr és segélykérő távbeszélő vonalak kiépítésére, de legfőképpen különböző hálózatba tartozó távbeszélő vonalak szimmetrikus illesztésére légvezetési áramkörökön jelentkező zavarok kizárására.

Rögzítette, hogy a villamosmérnök végzettségű felperesnek, aki hosszabb ideig az alperesnél állt alkalmazásban, számos találmánya volt és ezekkel kapcsolatosan több peres és nemperes eljárás is folyt, aminek során terjedelmes iratanyag keletkezett. A felperes a,,,.....,,,,, illetve ... lajstromszámú

szabadalmainak a társas üzemű rendszerben, röviden DPS-ben és egyéb felhasználások (pl. járőrvonalak, más néven: járőrtelefon, járőrhálózat, pályatelefon) után licenccdíjra tartott igényt. A felperes állította, hogy a lajstromszámú szabadalmat az alperes különböző területeken, rendszerekben, így a járőrtelefonokban is hasznosította, de a használat után licenccdíjat nem fizetett neki.

Az elsőfokú bíróság a tényállás részévé tette a jogvita elbírálása szempontjából relevánsnak tartott előzményi adatokat, a felektől származó szóbeli és írásos nyilatkozatokat, különösen részletesen kitért a felek között ellentétes felállással folyamatban volt 3.P...../1991. számú perre.

Ismertette, hogy 2008. november 5-én előterjesztett keresetében a felperes a felsorolt első nyolc szabadalom hasznosítása után 20 millió forintos összegű díjat kívánt érvényesíteni. Majd a kereset többszöri módosítása után végül is kizárólag a lajstromszámú szabadalomnak a pályatelefonokban történt hasznosítása után igényelte a megjelölt összegű licenccdíjat és késedelmi kamatát, egyebekben a kereseti kérelmétől elállt. Követelése alátámasztására számos bizonyítékot, köztük az elévülést megszakító okiratokat is csatolt a peranyaghoz.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, és nem járult hozzá a pernek a DPS-el kapcsolatos igényre vonatkozó részében való megszüntetéséhez. A DPS rendszerek kapcsán a kimerüléssel érvelve vitatta a jogalapot és elévülési kifogást is megfogalmazott. A lajstromszámú szabadalom körében ugyancsak a követelés elévülésére hivatkozott, táblázatos formában kimunkálta, hogy a felperesi levelek, okiratok miért nem alkalmasak az elévülés megszakítására. Perköltség igényét megbízási szerződéssel és számlákkal alátámasztottan áfával együtt 3 850 000 forintban kérte megállapítani.

Az elsőfokú bíróság a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 19. §-ának (1) bekezdése, illetve 27. §-ának (1) bekezdése, valamint a Ptk. 324-327. §-ai alapján a keresetet nem találta alaposnak.

Általánosságban leszögezte, miszerint az nem volt kérdéses, hogy a felperes az érintett 9 szabadalom hasznosítását nem tiltotta meg az alperesnek, maga is azt állította, hogy ahhoz hozzájárult, csak a hasznosítás meg nem fizetett ellenértékére formált igényt. Ilyen esetben, ha a díjban a felek nem állapodnak meg, az összeg megállapításának a feladata a bíróságra hárul. Rámutatott, hogy a díjperben is érvényesül a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében foglalt általános szabály, vagyis a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Ezt követően a felperesi követelést két csoportba osztva, külön vizsgálta.

Az első csoportba tartozó, az eredeti keresetben megjelölt hét, a ..., ..., ..., .., .., ..,lajstromszámú, illetve az utóbb megnevezett lajstromszámú találmányok esetében arra az eredményre jutott, hogy a felperes a szabadalmak díjfizetést

megalapozó módon történt hasznosítását csupán állította, de nem igazolta. A felperes e szabadalmakkal kapcsolatos díjigényétől elállt, és azokkal kapcsolatban bizonyítékok előterjesztésével nem kívánt élni, továbbá azt is egyértelművé tette, hogy ezen szabadalmak tekintetében az alperesi elévülési kifogásra sem kíván cáfolatot adni. Ezért a bizonyítatlanság miatt a keresetet ebben a részében az elsőfokú bíróság elutasította.

A fenntartott kereset, a ... lajstromszámú szabadalom körében - az alperesi védekezésre tekintettel - a Ptk. 324-327. §-ai szerint azt vizsgálta, hogy fennáll-e az igény bírósági úton való érvényesítésének a feltétele, azaz nem történt-e elévülés. Minthogy a felperes a hasznosítás időpontját pontatlanul és ellentmondásosan határozta meg, az elsőfokú bíróság mérlegeléssel úgy értelmezte, hogy a hasznosítást az érintett szabadalmi oltalom időtartamára, tehát az 1971. május 19. és 1991. május 19. közötti időszakra állította. Mivel a licencdíj az aktuális hasznosítás után válik esedékessé, így a fizetési kötelezettség legutolsó időpontja 1991. május 19. és ez a dátum irányadó az elévülés megítélésénél.

Rámutatott, hogy a Ptk. 327. §-ának (1) bekezdése taxatív felsorolja az elévülés megszakadásának szabályait, az elévülést megszakító tényeket, ezért az volt az eldöntendő kérdés, hogy az 1991. május 19. és 1996. május 19. közötti időszakra a felperes által felajánlott bizonyítékok valamelyike igazol-e olyan tényt, ami az elévülést megszakította. A többi bizonyítékot azonban a bizonyítás köréből ki kell rekeszteni, hiszen azoknak csak akkor lehet jelentőségük, ha a hivatkozott időszakban az elévülés nem következett be.

Az elsőfokú bíróság a felperes által felhívott dokumentumokat, így a 3.P...../1991. számú perben 1993. augusztus 15. napján előterjesztett, 28/F/1. jelzés alatt csatolt viszontkeresetet, a 11/F/56. szám alatt benyújtott, 1992. február 10. napján kelt, alpereshez intézett levél 4. bekezdésében foglaltakat együttozvasva az F/15. szám alatt mellékelt, 1985. április 25. napján írt másik levéllel, nem találta az elévülést megszakító iratoknak. Kiemelte, hogy több irányú, egymást esetleg átfedő szabadalmi hasznosítás esetén az egyértelmű, azonosítható felhívás nem mellőzhető, ha az elévülés megszakítása a cél. Hivatkozott a felperes a 11/F/58. jelzés alatt csatolt, 1982. július 23-án kelt levelére is, amiben névvel és számmal is feltüntette a tárgyi szabadalmát, azonban abban egyértelmű adat nem szerepel arra nézve, hogy a hasznosítás a pályatelefonoknál történt volna és díjfizetésre irányuló felszólítást sem tartalmaz. A felperes 27. számon benyújtott beadványa 5. oldalán megfogalmazott érvelést pedig azért hagyta figyelmen kívül, mert az az 1980. május 28. és 1986. augusztus 1. közötti időszakkal volt kapcsolatos.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az elévülés megszakadását nem látta megállapíthatónak, ezért a keresetet a lajstromszámú szabadalommal kapcsolatos igény tekintetében is elutasította. Rendelkezett a kereseti illeték megfizetéséről és a perköltség viseléséről, utóbbiban a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján marasztalta a pervesztes felperest, teljes

egészben elfogadva az alperes által 26/A/II. szám alatt csatolt szerződést és számlákat.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést, amiben annak megváltoztatásával a keresetében megjelölt követelés megítélését kérte, illetve amennyiben szükséges a határozat hatályon kívül helyezését indítványozta.

Összefoglalta az ügy jelentősebb előzményeit, kitérve a kapcsolódó eljárásokra is, amit 2012. május 16. napján érkezett beadványában tovább részletezett. Előadta miszerint az alperesnek nincs lehetősége elévülésre hivatkozni, mert a per tárgya kezdettől a lajstromszámú szabadalom volt. Utalt az F/62 szám alatti folyamatosan ismételt díjigényre (1988. január 27.). De az elévülést az is kizárja, hogy az elmúlt évtizedekben a felek folyamatosan tárgyalásokat folytattak, illetve különböző peres eljárások voltak folyamatban és az alperes díjelőleget is fizetett.

Megismételte az 1993. augusztus 15-i viszontkereset elévülést megszakító jellegével kapcsolatos álláspontját kiemelve, hogy az adott perben alperes elismerését követően követelését az A területre (TVK) lekorlátozta, fenntartva a békés rendezés további lehetőségét. Hozzáátette a félreértés abból adódott, hogy az eljáró bíró a felhívott ügyben hozott 39. számú ítélet értelmezte, és annak előzményei elkerülték a figyelmét az alperes váratlan és megalapozatlan elévülési kifogása miatt. Megítélése szerint ebben a viszontkeresetben megadta, hogy minden távbeszélő hálózatban történt felhasználás után licencia díj igénye van az alperessel szemben és az 5. bekezdésben egyértelműen megjelölte a számú szabadalmát, valamint a hasznosítás területét is. Hozzáfűzte, hogy a Ptk. 327. §-ának (1) bekezdése nem tartalmaz olyan korlátozást, ami kizárná, hogy a követelés csoportszinten legyen megadva, de egyébként is az immár 40 éve folyó pereskedés során a felperes több ízben is meghatározta és bejelentette igényét a pályatelefon távbeszélő hálózatban felhasznált találmánya után járó díjra. Azzal is érvelt, hogy mivel igényét minden távbeszélő hálózatra megadta a jelen szabadalom tekintetében, így az alperesnek nem is kellett azon gondolkoznia, hogy vajon melyik hálózatra is gondolt a felperes. Fellebbezésének kiegészítésében leszögezte, miszerint ma már nyilvánvaló, hogy a pert az alperessel szemben a BHG-val kapcsolatos ügyek lezárásáig nem tudta megindítani, csak a követelés fenntartására volt lehetősége.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2011. november 17-én kelt beadványának 5-6. oldalán írottakat, amiben indítványozta részítélet meghozatalát, mert ezen kérésével azt jelezte, hogy a DPS rendszer újra kerüljön vissza a perbe. A DPS rendszer fejlesztésével kapcsolatosan már csatolt iratokat újfent az iratokhoz csatolta és e körben kérte az ügyet kárigénye fenntartása mellett visszautalni az elsőfokú bírósághoz.

Végül eltúlzottnak találta a megállapított perköltség összegét, egyrészt, mert rendkívül magas a megadott óraszám és az alkalmazott 60 000 forintos óradíj, másrészt a számlák a DPS-el is kapcsolatosak, pedig az ítélet csak a

pályatelefonokra vonatkozik. Mindezekén túl az alperes késedelmesen terjesztette elő válaszat a felperes 2011. augusztusi beadványára és a következő novemberi tárgyaláson 3 év után megkísérelte elévülésre való hivatkozását főkérdésként újra előhozni oly módon, hogy periratát a tárgyaláson adta át.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel. Álláspontja szerint a támadott határozat ténszerű, jogilag helyes, indokolása logikus és világos, így sem hatályon kívül helyezése, sem megváltoztatása nem indokolt. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi követelés elévült és megalapozott a perköltségről szóló rendelkezés is.

A fellebbezés kis részben, kizárólag a perköltség összege tekintetében alapos.

Az elsőfokú bíróság megfelelően feltárt tényállás alapján, az anyagi és eljárási szabályok megfelelő alkalmazásával helyesen állapította meg, hogy a díjigény a DPS rendszerre vonatkozó részében az alperesi hasznosítás bizonyításának a hiányában nem foghatott helyt, míg a lajstromszámú szabadalom után igényelt díj követelés elévülés folytán bírósági úton nem érvényesíthető. Döntésével a másodfokú bíróság a perköltségösszege kivételével egyetértett és osztotta indokait is.

A felperes a DPS rendszer tekintetében a keresetétől a 2011. november 14. napján tartott tárgyaláson elállt, azonban az elálláshoz az alperes a Pp. 160. §-ának (1) bekezdése alapján nem járult hozzá, ezért nem kerülhetett sor a per részbeni megszüntetésére, hanem az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett e körben döntenie. A fellebbezés sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 2011. november 17-én kelt beadványának 5-6. oldalán írottakat, amiben részítéletet indítványozott, mert ezzel jelezte, hogy a DPS rendszer újra kerüljön vissza a perbe. A 27. szám alatti beadványból nem olvasható ki, hogy ezzel a felperes vissza kívánt térni a DPS rendszerrel kapcsolatos igényére. A részítélet kérésének indokaként ugyan előadta, hogy a pályarendszer, illetve a társas üzemű rendszer egymástól függetlenül elbírálnak, de arra vonatkozó határozott kérelmet nem terjesztett elő, hogy mégis fenntartja mindkét főkövetelését, illetve hogy az elállást követően azt ismételtelen elő kívánja terjeszteni. Az elsőfokú bíróság - az alperes elálláshoz való hozzájárulásának hiányában - elbírálna ebben a részében a keresetet, egyrészt az alperesi hasznosítást nem látta bizonyítottnak, másrészt a felperes terhére értékelte, hogy az alperesi elévülési kifogás ellenére sem kívánt a megjelölt nyolc szabadalom tekintetében arra nézve cáfolatot adni. Az elsőfokú bíróság tehát megfelelően járt el, amikor a jogvitában ítélettel döntött és a felhozott indokok, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen találta alaptalannak a DPS rendszerrel kapcsolatos kereseti kérelmet.

A Ptk. 324-327. §-aiban foglaltak helyes alkalmazásával állapította meg az elsőfokú határozat azt is, hogy a felperes által felajánlott bizonyítékok nem eredményezhették az elévülés megszakadását. A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint

a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, valamint a követelés bírósági úton való érvényesítése megszakítja az elévülést. A felszólítás elévülés megszakítását kiváltó hatásához azonban a bírói gyakorlat megköveteli, ugyanakkor elégségesnek tartja, ha az ellenérdekű félhez megérkező írásbeli felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségtelenül azonosítani tudja.

Az elsőfokú bíróság erre kellő figyelemmel volt és helyesen hangsúlyozta, hogy miután a felperesnek számos szabadalma van és állítása szerint a számú szabadalmát az alperes több rendszerben, berendezésben hasznosította, ezért a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás tartalmának megfelelőségét illetően nem lehet eltekinteni attól, hogy az a lajstromszám vagy a találmány megnevezésével, a hasznosítás területének pontos, azonosításra alkalmas megjelölésével történjen. Az alperes is alappal hivatkozott rá, miszerint a felperestől elvárható lett volna, hogy beazonosítható módon adja meg, hogy a rendszereken belül hol véli szabadalmait megvalósulni. Önmagában az a tény, hogy a felek között 40 év óta különböző fórumok előtt eljárások voltak és tárgyalásokat is folytattak, nem teszi a felperesi igényt azon az alapon megítélhetővé, hogy ő mindvégig a díjat kérte, ha pontosan nem határozható meg, hogy mely szabadalmának, milyen időtartamban, milyen felhasználása maradt kiegyenlítetlen.

A 3.P...../1991. számú perben 1993. augusztus 15. napján előterjesztett, 28/F/1. jelzés alatt csatolt viszontkereset nem eredményezte az elévülés megszakadását. A hivatkozott per ideje alatt a felperesnek megfizetett 1 187 500 forint nem a szabadalomnak a M. által, az ún. pályatelefonokban történő hasznosítása után került kifizetésre, ezért nem tekinthető tartozás elismerésnek, továbbá az előzményi ítéletből az is kitűnik, hogy a kérdéses szabadalom nem volt tárgya a pernek. Azt is helytállóan jegyezte meg az elsőfokú bíróság, hogy noha a 28/F/1. szám alatti iratban van utalás a számú szabadalomra, de az nem a jelen eljárásban érvényesíteni kívánt pályatelefonban történt hasznosítással kapcsolatos.

Az elévülést megszakító bizonyítéknak tekintette a felperes a 11/F/56. szám alatt benyújtott, 1992. február 10. napján kelt, alpereshez intézett levelének 4. bekezdésében foglaltakat, előadva, hogy az ott szereplő „D” betű a lajstromszámú találmányára utal. Nem vitásan a hivatkozott levél az elévülés szempontjából releváns időpontban keletkezett, amint azonban arra az eljárás bíróság rávilágított, az sem szabadalom számot, sem szabadalom megnevezést nem tartalmaz, nem is utal a jelen per tárgyát képező megoldásra és annak a pályatelefonban való hasznosítására, emellett a szövegezés megfogalmazása sem minősíthető követelés teljesítésére irányuló felhívásnak. A felperes azon érvelését, hogy a betűjelzést egyértelműsíti a szintén alpereshez címzett, F/15. szám alatt mellékelte 1985. április 25. napján írt másik levél, ugyancsak nem lehetett a javára értékelni. Egyrészt a levél a „D” pont alatt a perbeli mellett másik két szabadalmat is felsorol, de a felhasználás helye itt sem a pályatelefon, másrészt helyesen utalt rá az ítélet indokolása, hogy nem várható el az alperestől, hogy a felperes utalásaiból, tájékoztatásaiból, figyelemfelhívásaiból mozaikszerűen rakja össze, kiválogassa és

azonosítsa a felperes öt évvel korábban megfogalmazott követelését. Az F/62. szám alatti, 1988. január 27-én keltezett MÁV által felpereshez címzett díjigény tárgyú levél pedig azért nem releváns, mert kívül esik az elévülés megítélésénél irányadó 1991. május 19. és 1996. május 19. közötti időtartamon.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint helytállóan mérlegelte az elért bizonyítékokat, annak alapján megfelelően állapította meg, hogy a felperesi követelés elévült, az a Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint bírósági úton nem érvényesíthető, ezért helyesen utasította el a lajstromszámú szabadalom tekintetében is a keresetet.

Alappal sérelmezte ugyanakkor a fellebbezés az ítélet perköltség megállapítására vonatkozó rendelkezését. Az elsőfokú bíróság teljes egészében megítélte az alperes által igényelt ügyvédi munkadíjat, holott a ... lajstromszámú szabadalom esetében az érdemi vizsgálat megrekedt az elévülés szintjén. Ezért a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-nak (2) bekezdése szerint az ügyvédi munkadíj mérséklésére látott indokot. Figyelemmel az alperes és jogi képviselője között létrejött, 26/A/II. szám alatt csatolt megbízási szerződésre a perköltség meghatározásánál a fellebbviteli bíróság 40 000 forint + 27 % áfa díjjal számolt és úgy ítélte meg, hogy az elvégzett ügyvédi munkával 40 óra merült fel, miáltal az alperest 2 032 000 forint elsőfokú perköltség illeti meg.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségre vonatkozó rendelkezés körében részben megváltoztatta, egyebekben - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A fellebbezés a perköltség tekintetében részben eredményre vezetett, ezért a túlnyomó részben pervesztesnek minősülő felperes a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperesnek megfizetni a fellebbezési eljárással felmerült költségét, ami a jogi képviseletét ellátó ügyvéd áfával növelt ügyvédi munkadíjából áll. Az összeg meghatározásánál a másodfokú bíróság a felhívott IM rendelet 2. §-át alkalmazta akként, hogy a fenti óradíjjal számítva 4 óra munkavégzést fogadott el, ennek megfelelően a felperes 203 200 forint másodfokú perköltséget köteles az alperesnek megfizetni.

Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 1 600 000 forint fellebbezési illetéket a felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdése szerint köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2012. május 24.

. Lesényei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző